

1.5.1.2 Ανάλυση Κόστους-Οφέλους

Η Ανάλυση Κόστους-Οφέλους (Cost-Benefit Analysis - CBA) είναι ένα εργαλείο/ μία τεχνική οικονομικής εκτίμησης που χρησιμοποιείται για τη σύγκριση των αναμενόμενων οφελών από προτεινόμενες επενδύσεις/ Έργα, με τα σχετικά μεγέθη κόστους, ώστε να βοηθούνται οι χρήστες στον προσδιορισμό της εναλλακτικής λύσης με το μέγιστο καθαρό όφελος (οφέλη μείον κόστος). Όσο περισσότερο τα οφέλη υπερβαίνουν το κόστος, τόσο περισσότερο θα ωφεληθούν οι τελικοί χρήστες (η κοινωνία) από τη δραστηριότητα του Έργου ή από τη σχετική απόφαση πολιτικής.

 Σε αυτά τα πλαίσια, η Ανάλυση Κόστους-Οφέλους μπορεί να χρησιμοποιείται όχι μόνο κατά την εκπόνηση της Έκθεσης Επιχειρησιακής Σκοπιμότητας Έργου για τον προσδιορισμό της πλέον προτιμώμενης εναλλακτικής λύσης, αλλά και κατά το Στάδιο Αρχικού Εντοπισμού Αναγκών & Ορισμού Προτεραιοτήτων, ώστε να δίνεται υψηλότερη προτεραιότητα στις επενδύσεις/ τα Έργα που αποδεικνύονται πιο κερδοφόρα και αποδοτικά όχι μόνο από χρηματική αλλά και από κοινωνικοοικονομική άποψη (βλ. [υποκεφάλαιο 1.4.2 «Ορισμός Προτεραιοτήτων»](#)).

 Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, όπου αυτό είναι δυνατόν, η Ανάλυση Κόστους-Οφέλους θα πρέπει να πραγματοποιείται από εθνική σκοπιά και όχι από κρατική ή υπηρεσιακή σκοπιά. Η προσέγγιση αυτή ορίζεται συχνά ως «οικονομική Ανάλυση Κόστους-Οφέλους» (*Economic CBA*) και προτιμάται καθώς οι ενέργειες μίας υπηρεσίας ή ενός τμήματος είναι δυνατόν να επιβάλλουν κόστη ή οφέλη σε μεμονωμένα άτομα ή στο έθνος ως σύνολο (π.χ. η αύξηση του μεγέθους ενός προγράμματος για του οποίου τη λειτουργία είναι υπεύθυνο ένα συγκεκριμένο τμήμα μπορεί να βοηθήσει τη λειτουργία του τμήματος, μπορεί ωστόσο να απαιτεί μεγάλη αύξηση στο φόρο εισοδήματος που επιβάλλεται σε μεμονωμένα άτομα). Με άλλα λόγια, η οικονομική Ανάλυση Κόστους-Οφέλους επιδιώκει να καταγράψει όλα τα οφέλη και τα μεγέθη κόστους, ανεξάρτητα από το ποιος επηρεάζεται από αυτά. Βέβαια, στην περίπτωση επενδύσεων ή έργων όπου το κόστος και τα οφέλη περιορίζονται ως προς τις επιπτώσεις τους σε μία μόνον

υπηρεσία ή σε ένα μόνον τμήμα (π.χ. αγορά νέων φορητών Η/Υ τύπου notebook για ένα τμήμα, απόφαση μίσθωσης ή αγοράς κτιρίου για μία υπηρεσία), θα πρέπει να χρησιμοποιείται «*χρηματοοικονομική Ανάλυση Κόστους-Οφέλους*» (*Financial CBA*), δηλαδή να εξετάζονται τα οφέλη και το κόστος για την επιμέρους υπηρεσία ή το επιμέρους τμήμα.

Η εκπόνηση Ανάλυσης Κόστους/ Οφέλους είναι συνήθως σύνθετη και πολύπλοκη εργασία που θα πρέπει να διεκπεραιώνεται από εξειδικευμένο προσωπικό ή να ανατίθεται σε εξωτερικούς συμβούλους, καθώς περιλαμβάνει σύνθετους υπολογισμούς και προηγμένες μεθόδους χρηματοοικονομικής ανάλυσης που απαιτούν σχετικό υπόβαθρο γνώσεων και εξοικείωση με τεχνικές εκτίμησης επενδύσεων. Ιδιαίτερα σε περιπτώσεις μεγάλων επενδύσεων/ Έργων, όπου η Ανάλυση Κόστους-Οφέλους μπορεί να αποτελεί προϋπόθεση για την αίτηση χρηματοδότησης προς την ΕΕ (π.χ. επενδύσεις για επεξεργασία αποβλήτων, προμήθεια και καθαρισμός νερού, μεταφορές, κλπ.), η Ανάλυση Κόστους-Οφέλους θα πρέπει να εκπονείται πολύ προσεκτικά και από εξειδικευμένους συμβούλους, ώστε να αιτιολογεί την αίτηση για συγχρηματοδότηση και να λαμβάνει τη σχετική έγκριση.

Τα σημαντικότερα στοιχεία της Ανάλυσης Κόστους-Οφέλου

Τα σημαντικότερα στοιχεία της Ανάλυσης Κόστους-Οφέλους είναι τα εξής:

- Καθορισμός της διάρκειας ζωής της επένδυσης/ του Έργου (περίοδος ανάλυσης).
- Προσδιορισμός όλων των σχετικών μεγεθών κόστους και των οφελών μίας δεδομένης επένδυσης /πρότασης /επιλογής.
- Εκτίμηση όλων των σχετικών μεγεθών κόστους και των οφελών μίας δεδομένης επένδυσης/ πρότασης/ επιλογής (απόδοση χρηματικών αξιών).
- Κατάρτιση των ταμειακών ροών για την περίοδο ανάλυσης.
- Αναγωγή των ταμειακών ροών σε παρούσες αξίες.
- Υπολογισμός της Καθαρής Παρούσας Αξίας (Net Present Value – NPV).
- Αξιολόγηση των εναλλακτικών επιλογών και εκλογή της προτιμώμενης επιλογής.

Για τους σκοπούς του παρόντος Οδηγού στο **Παράρτημα 1-3** παρουσιάζεται μία **απλουστευμένη προσέγγιση για την εκπόνηση Ανάλυσης Κόστους-Οφέλους**, με σκοπό να διευκολύνει τους χρήστες που διαθέτουν περιορισμένες οικονομικές ή χρηματοοικονομικές γνώσεις να προσδιορίζουν κατά πόσον αξίζει η υλοποίηση μίας επένδυσης ή ενός Έργου.